

kusil se provést jejich interpretaci a klasifikaci. Na některé problematické momenty při interpretaci středověkých vyobrazení dané principy středověkého malířství a perspektivy upozornil dr. J. Daniel. Dr. Z. Hazlbauer informoval přítomné o ikonografických dokladech domu a jeho konstrukčních a technologických principech na středověkých kachlích a dr. J. Vařeka, CSc., upozornil na důležitost studia ikonografických dokladů pro bádání o lidové architektuře pozdního středověku. O výsledcích studia středověkého domu v sousedním Rakousku, zejména na základě ikonografických dokladů a písemných pramenů, informoval účastníky jednání dr. G. Jaritz. Tématu zasedání se okrajově dotýkal i velmi zajímavý příspěvek dr. I. Pleinerové, CSc., která předvedla výsledky experimentů s rekonstrukcí výstavby a provozu slovanských zemnic odkrytých v Březně u Loun.

Z celého jednání III. husitologického sympózia vyplynula řada zajímavých nových poznatků, shrnutí dosavadního bádání i těch úseků, kterým bude nutno věnovat v budoucnosti zvýšenou pozornost. To se týká nejen otázek politických a sociálních dějin, problematiky husitské ideologie, ale i studia hmotné kultury, kde, jak ukázal seminář o domě předhusitského a husitského období, má své nezastupitelné místo archeologie středověku.

ZDENĚK MĚŘÍNSKÝ

---

### XIII. mikulovské sympozium

Ve dnech 20.–21. října 1983 uspořádal Okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově další sympozium zaměřené tentokrát na řemeslo a průmysl jižní Moravy. Po pěti úvodních referátech probíhalo jednání ve dvou sekcích, čímž bylo velmi dobře zvládnuto jak množství referátů, tak i obsahová část. V úvodní přednášce B. Dostála bylo pojednáno o slovanském řemesle od poloviny 6. do konce 12. stol. Přednášející poukázal na problematičnost odlišení podomácké výroby od řemesla v některých odvětvích, především v hrnčířství a ukázal na objektivní možnosti archeologie především v hodnocení technologické stránky jevu. Sledované období rozdělil do dvou hlavních období (6.–9. a 10.–12. stol.), přičemž prvé období dělil dále na tři fáze. Největšího, ba přímo explozivního rozmachu dosáhlo řemeslo ve velkomoravském období. V 10. stol. dochází, s výjimkou železářství, k degradaci na podomáckou výrobu. Na úvodní přednášku navázal V. Nekuda, který se zabýval řemeslem v 13. až poč. 17. stol. na základě archeologických pramenů. Upozornil na to, že problematika výroby a řemesla je často řešena mimo systematický výzkum, ale přesto bylo dosaženo pozoruhodných výsledků. Např. bylo zjištěno, že do 13. stol. se nachází doklady řemeslné výroby na zaniklých vsích, nebo že od druhé pol. 14. stol. slouží archeologické prameny především dějinám technologií. Referát byl uzavřen přehledem archeologických pramenů pro keramiku, sklářství, železářství, vápenictví atd. Další přednášky se zabývaly mladším obdobím mimo rámec této zprávy.

Na úvodní přednášky navázaly menší referáty. J. Vignatiová pojednala o specializované výrobě na Pohansku u Břeclavi, kde se zaměřila především na doklady výroby kroužkového brnění velkomoravského stáří. Pozoruhodný byl referát R. Snášila o předvelkomoravských nálezích bronzových ostruh z Uherského Hradiště, které dokládají i místní výrobu těchto luxusních předmětů. J. Unger v referátu o nálezích importované keramiky na břeclovském okrese se zabýval jak častějšími nálezmi keramiky severomoravského výrobního okruhu a brněnských pohárů, tak i vzácnějšími doklady pronikání produkce rakouských hrnčičů i výrobků červeně

malované keramiky. M. Zemek zhodnotil výrobní činnost novokřtěnců a dokládal, že jejich odchod byl hlavní příčinou hospodářské stagnace jižní Moravy v 17. stol. Z. Uhlíř se zabýval postavou řemeslníka v duchovní epice středověku, kde se projevila jak národnostní, tak i náboženská hlediska.

Po zkušenostech z XIII. mikulovského sympozia se ukazují jako nosná a přitažlivá témata širěji zaměřená, která je možno studovat z více hledisek a na sympoziu tato hlediska konfrontovat. Jako přínosné se ukázalo i rozdělení do sekcí.

JOSEF UNGER

---

## **VI. seminář o zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami**

Seminář se uskutečnil dne 13. prosince 1983, tak jako v předchozích ročnících, v přednáškovém sále Technického muzea v Brně. Hlavní pozornost byla tentokrát věnována studiu středověkého hornictví. J. Merta podal informace o akcích na ochranu terénních reliktnů po dolování v okolí Jihlavy, zejména 7 km dlouhé stoky podél řeky Jihlavy mezi Rantířovem a Starými Horami, která patrně pochází z 13. století, a v oblasti Šacberku severně od města. Dále informoval o krocích k památkové ochraně stop po těžbě zlata v prostoru Hor a Předína (okr. Jihlava a Třebíč). Dr. R. Vermouzek hovořil o dolování na Tišnovsku a zajímavý referát přednesl W. Schwabenicki z NDR. Týkal se archeologických výzkumů zaniklého hornického sídliště opevněného příkopem a valem u Sachsenburgu (Kr. Karl-Marx-Stadt), kde byly mimo vlastního sídliště, na němž archeologický výzkum odkryl i půdorysy domů, zkoumány haldy a otevřeny šachty i štoly po dolování. Pozoruhodný příspěvek o těžbě a zpracování mědi u Keltů v severních Čechách si připravil dr. J. Waldhauser, CSc.

V dalším bloku příspěvků informovala dr. V. Kovářů spolu s dr. J. Pajerem o archeologickém výzkumu hrncířské pece z konce 19. až 20. století v Tupesích, dr. R. Procházka podal zprávu o výsledcích záchranného výzkumu v domovním bloku na Dominikánské ulici v Brně, kde zachytil zbytky kovolitické pece z 13. století a dehtařskou jámu, a v Jabloňanech u Skalice, odkud byly již v minulosti známy doklady železářské výroby. Datuje je do 13. století. Referát nepřítomných dr. J. Michálka a dr. J. Fröhliha zpracovával na základě archeologických i archívních pramenů vápenictví na Strakonicku a Písecku. V závěrečné části J. Merta sdělil podrobnosti o nálezů železářské pece snad ze slovanského období u Lažánek (okr. Brno-venkov) a seznámil přítomné s výsledky dvou experimentálních taveb uskutečněných v roce 1983 v Blansku. Seminář přispěl k rozšíření poznatků o problematice studia výrobních objektů a technologií zejména středověkého období, ale i pravěku a novověku.

ZDENĚK MĚŘÍNSKÝ